

RIKTLINJE

Diarienummer: GIH 2022/85
Ersätter Dnr: GIH 2021/13
Datum: 2022-01-27
Beslutat av: Utbildnings- och
forskningsnämnden
Beslutsdatum: 2022-06-02
Giltighetstid: Tills vidare

1(6)

Riktlinjer för kvalitetssäkring och uppföljning av kurser och program

RIKTLINJER FÖR KVALITETSSÄKRING OCH UPPFÖLJNING AV KURSER OCH PROGRAM

Enligt högskolelagen har studenterna rätt att utöva inflytande över utbildningen och uppmuntras vara aktiva i kvalitetsutvecklingen (HL 1 kap. 4a §). Det är även viktigt att studenter i sina utbildningar uppmuntras att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna.¹ Studentcentrerat lärande och studentinflytande ska därför vara integrerade delar av både utbildningarnas genomförande och uppföljning.

Riktlinjer för kvalitetssäkring och uppföljning av kurser och program beslutas av Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) och är i enlighet med högskolelagens (1992:1434) 1 kap. 4 och 4a §, högskoleförordningens (1993:100) 1 kap. 14 § samt Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG).

Utgångspunkter för GIH:s kvalitetsarbete anges i GIH:s System för kvalitetsarbete inom utbildning och forskning (GIH 2020/522).

Ansvar

Vid GIH har rektor i Rektors besluts- och delegationsordning (GIH 2022/42) delegerat det övergripande ansvaret för kvalitetsuppföljning och kvalitetsutveckling av utbildning, forskning och samverkan till UFN. I arbetet ingår att ansvara för institutionsövergripande styrdokument rörande exempelvis uppföljning och kvalitetssäkring av kurser och program, såsom riktlinjer, enkäter och andra uppföljningsverktyg. Vidare följer nämnden resultaten av uppföljningar utifrån ett högskolegemensamt perspektiv samt kontrollerar att kvalitetsarbetet fortlöper enligt givna riktlinjer.

Institutionernas prefekter har av rektor delegerats att ansvara för att uppföljning och kvalitetsutveckling genomförs enligt UFN:s riktlinjer. Prefekterna leder och fördelar arbetet med kvalitetsuppföljning och har även ett speciellt ansvar för att erbjuda och uppmuntra studenterna att vara aktiva i kvalitetsutvecklingen av utbildningarna.

Definitioner

Kursvärdering är den summativa och skriftliga enkät, eller i förekommande fall muntliga utvärdering, som studenter ska ges möjlighet att genomföra i samband med eller efter att kursen avslutats. Kravet på att genomföra kursvärdering regleras i HF 1 kap. 14 §.

Formativ kursvärdering avser utvärderingar av olika slag som genomförs under pågående kurs *utöver* den summativa kursvärderingen, t.ex. utvärdering av delkurs, moment eller särskilda aspekter av kursens undervisning och lärande. Genom formativa utvärderingar kan lärare ha en kontinuerlig dialog med studenterna och åtgärda eventuella problem som kan hanteras innan kursens avslut samt löpande inhämta synpunkter som kan integreras i den slutliga kursanalysen (se nedan).

Kursvärderingsrapport avser den sammanställning av studenternas svar som genereras i det enkätverktyg som används för genomförande av studentenkäter.

¹ Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), Standard 1:3 (Översättning av *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*, antagna vid ministerkonferensen i Jerevan, maj 2015, UKÄ.

Kursanalys är den självvärdering som ska sammanställas utifrån lärarnas synpunkter, studenternas synpunkter och förslag i den summativa kursvärderingen och eventuella formativa kursvärderingar samt andra underlag.

Programvärdering är den skriftliga summativa enkät, eller i förekommande fall muntliga utvärdering, som studenter ska ges möjlighet att genomföra i samband med att de avslutar sina studier inom ett program.

Programvärderingsrapport avser den sammanställning av studenternas svar som genereras i det enkätverktyg som används för genomförande av studentenkäter.

Programanalys är den självvärdering som ska sammanställas utifrån lärarnas synpunkter, studenternas synpunkter och förslag i programvärderingen och eventuella andra forum för studentinflytande samt andra underlag.

Kvalitetssäkring och uppföljning av kurser

Kvalitetssäkring och uppföljning av kurser sker genom summativa kursvärderingar och kursanalyser. Syftet med arbetet är att få en bild av hur kursen skapat gynnsamma förutsättningar för studenternas lärande samt att följa hur kursen förhåller sig till uppställda kvalitetsindikatorer för utbildning. I kursvärderingen får studenter som deltar i eller har avslutat en kurs möjlighet att framföra sina synpunkter på hela kursen, inklusive ingående delkurser. Kursanalysen ska synliggöra att resultat från kursvärderingar beaktas och att åtgärder vidtas för att kursen ska utvecklas. Kursanalyser, med förslag till åtgärder, ska kommuniceras till och hållas tillgängliga för studenterna.

Kvalitetsindikatorer

Arbetet med att kvalitetssäkra kurser utgår från följande kvalitetsindikatorer:

- Studenterna når kursens lärandemål såsom framskrivna i kursplanen,
- Utbildningsmiljön och infrastrukturen understödjer studenters lärande och prestationer i kursen,
- Undervisningen bedrivs med studenterna i fokus och studenterna har inflytande i utbildningen,
- Det finns ett tydligt samband mellan lärandemål, examinationer, undervisningsformer och kurslitteratur (konstruktiv länkning),
- Det finns en forskningsanknytning i kursens genomförande och innehåll,
- Kursen beaktar ett jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv i både innehåll och utförande på det sätt som är av relevans för kursen,
- Internationella perspektiv och verksamhet inkluderas på det sätt som är av relevans för kursens innehåll och genomförande,
- Det finns en tydlig koppling mellan teori och praktik och studenter förbereds på att möta förändringar i arbetslivet. Kursen stimulerar även till ett livslångt lärande.
- Lärarkompetensen och andelen disputerade lärare motsvarar kursens nivå och lärandemål.

Genomförande av kursvärdering

I samband med eller efter avslutandet av en kurs ska studenterna erbjudas att lämna synpunkter på och förslag till förändringar av kursen i en kursvärdering. Då det är frivilligt för studenterna att besvara kursvärderingen är det viktigt att den genomförs på ett sådant sätt att hög svarsfrekvens främjas.

Kursvärderingen ska i normala fall genomföras i gällande system och enligt de mallar som tagits fram av UFN.² Kursvärderingen ska öppnas en vecka innan kursens avslut och ligga öppen i sammanlagt tre veckor. Kursvärderingen är anonym, men kan genomföras muntligen under vissa förhållanden, exempelvis om antalet studenter inom kursen varit få. Då är det dock betydelsefullt att det inte är examinerande lärare som genomför den muntliga kursvärderingen. Utgångspunkten för en muntlig kursvärdering ska vara frågorna i standardmallen för kursvärderingsenkät och sammanfattas skriftligen. Kursvärdering ska även göras för kurser innehållande uppsats- och examensarbeten.

När kursvärderingen är genomförd genereras en kursvärderingsrapport. Detta gäller oavsett antal svar. Fritextssvar i rapporten ska granskas och maskeras med avseende på eventuella kränkande omdömen innan resultat sprids med hänsyn till personal och studenters integritet.

Utöver den summativa kursvärderingen kan studenternas synpunkter på kursen eller enskilda delkurser inhämtas löpande för att snabbt kunna åtgärda eventuella brister, s k formativa kursvärderingar. Det arbetet utformar läraren eller lärarna själva tillsammans med studentgruppen efter behov.

Genomförande av kursanalysen

Utifrån kursvärderingen och kursens resultat ska en kursanalys sammanställas i avsedd mall. Kursresultat hämtas efter fyra veckor då betygsbeslut fattats på kursens sista ordinarie provtillfälle. Kursanalysen ska innehålla:

- Uppgifter om antal godkända studenter och bemanning,
- En summering av studenternas synpunkter och förslag till åtgärder som framkommit i den summativa kursvärderingen och eventuella formativa utvärderingar,
- Reflektion över kursens innehåll och genomförande utifrån lärarnas perspektiv,
- Eventuella förslag till åtgärder, samt
- Genomförda åtgärder från förra gången kursen gavs.

Information och tillgängliggörande av uppföljningens resultat

Kursanalysen och kursvärderingsrapport ska hållas tillgängliga för studenterna genom att dessa publiceras i gällande lärplattform. Kursanalys och kursvärderingsrapport ska publiceras i kursrummet för det aktuella kurstillfället. Studenterna bör få denna återkoppling inom två månader efter kursens slut. Kursanalysen ska även publiceras i kursrummet för nästkommande kurstillfälle samt kommuniceras till studenterna.

Kursanalysen skickas till UFN senast 1 april för höstterminens kurser och sommarkurser samt senast 1 september för vårterminens kurser.

Kursanalysen publiceras på avsedd plats på GIH:s webbplats.

² Rutiner för hantering av kursvärdering och mall för kursanalys finns på samarbetsplattformen.

Kvalitetssäkring och uppföljning av program

Utbildningsprogram ska kvalitetssäkras och utvecklas genom årliga program- och självvärderingar där lärare och avgående studenter medverkar. Utvärderingarna ska ligga till grund för eventuella förändringar och ge studenterna insyn i utbildningens förutsättningar, utformning och resultat. Avgående studenter ges möjlighet att lämna synpunkter på programmet som helhet i en summativ programvärdering samt eventuellt i andra former för studentinflytande. Programanalysen ska synliggöra att resultat från programvärderingar beaktas och att åtgärder vidtas för att programmet ska utvecklas. Programanalyser, med förslag till åtgärder, ska kommuniceras till och hållas tillgängliga för studenterna.

Kvalitetsindikatorer

Arbetet med att kvalitetssäkra program utgår från följande kvalitetsindikatorer:

- Studenterna når examensmålen såsom angivna i utbildningsplanen,
- Utbildningsmiljön och infrastrukturen understödjer studenters lärande och prestationer i programmet,
- Undervisningen bedrivs med studenterna i fokus och studenterna har inflytande i utbildningen,
- Det finns en tydlig koppling mellan kursernas lärandemål och utbildningsplanens examensmål (konstruktiv länkning) samt att kurserna bidrar till att skapa progression mot examensmålen,
- Det finns en tydlig forskningsanknytning,
- Programmet beaktar ett jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv i dess utformning,
- Internationella perspektiv och verksamhet inkluderas på det sätt som är relevant för programmets innehåll, inriktning och genomförande,
- Programmet förbereder studenterna att möta förändringar i arbetslivet och att ta ansvar för att utveckla sin egen kunskap och kompetens i arbetslivet,
- Förståelse för olika aspekter av hållbar utveckling i både ett nationellt och globalt perspektiv främjas på det sätt som är av relevans för programmets innehåll, inriktning och genomförande,
- Lärarkompetens och andel disputerade lärare är ändamålsenlig i förhållande till nivå och programmets examensmål.

Genomförande av programvärdering

I samband med avslutandet av ett utbildningsprogram ska avgående studenter erbjudas möjlighet att lämna synpunkter på och förslag till förändringar av programmet i en programvärdering. Programvärderingen ska i normala fall genomföras i gällande system och enligt den mall som tagits fram av UFN.³ Programvärderingen ska öppnas minst en vecka innan sista programkursens avslut och ligga öppen i sammanlagt tre veckor. Programvärderingen är anonym, men kan genomföras muntligen under vissa förhållanden, exempelvis om antalet avgående studenter inom programmet varit få. Utgångspunkten för en muntlig programvärdering ska vara frågorna i standardmallen för programvärderingsenkät och sammanfattas skriftligen.

När programvärderingen är genomförd genereras en programvärderingsrapport. Detta gäller oavsett antal svar. Rapportens fritextsvar ska granskas och maskeras avseende

³ Rutiner för hantering av programvärdering och mall för programanalys finns på samarbetsplattformen.

kränkande omdömen innan resultat sprids med hänsyn till personal och studenters integritet.

Utöver den summativa programvärderingen kan även andra former för studentinflytande inom programmet tillämpas där synpunkter på programmet kan inhämtas kontinuerligt.

Genomförande av programanalysen

Utifrån resultaten av den summativa programvärderingen och andra former av utvärderingar genomförs en programanalys i avsedd mall. Programanalysen ska innehålla:

- En summering av studenternas synpunkter och förslag till åtgärder,
- Reflektion över programmets genomförande och resultat utifrån specifika områden,
- Eventuella förslag till åtgärder, samt
- Genomförda åtgärder från förra tidigare programanalys.

Information och tillgängliggörande av uppföljningens resultat

Resultat av programvärderingen och programanalys ska kommuniceras vid nästkommande programstart och programanalysen publiceras i kursrummet för programmets första kurs i lärplattformen.

Programanalysen skickas till UFN senast den 1 april för program med avslut på höstterminen och senast den 1 september för program med avslutning på vårterminen. Programanalysen följs därefter upp årligen i UFN.

Programanalysen med resultat av programvärderingarna med åtgärdsförslag ska hållas tillgängliga för studenterna genom publicering på avsedd plats på GIH:s webbplats.